

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Præsentis Ecclesiæ Benignitas In Administrando Sacramento Poenitentiae

Francolini, Baldassare

Monachij

VD18 14592614-001

Calumnia IV. His ultimis temporibus benigniùs fuit, quàm seculo decimo tertio, quo benigna hæc Praxis invaluit, Sacramentum Pœnitentiæ administratum. Disp. IV.

urn:nbn:de:hbz:466:1-41162

CALUMNIA IV.

in ultimis temporibus benignius
fuit, quam seculo decimo tertio, quo Beni-
gnitas hac Praxis invaluit, Sacramentum
Poenitentiae administratum.

DISPUTATIO IV.

Uæ hæctenus allata sunt, 1.
probant illa quidem,
proximæ sæculi tertii de-
cimi non fuisse nimi-
ùm benignam, utpote
in multis causis invec-
tam, usûque communi, ni-
hil reclamantibus Pontificibus, Synodisque, re-
putam; ac proinde, Regulares Ordines tunc
multos authores, aut fautores minimè fuisse
incomparabilis benignitatis. Hæc autem, præ-
terea Praxim, de quâ tota Controversia est,
quodquam absolvunt, utpote eâ longè be-
nigniorum. Nôrunt enim omnes, his ultimis
temporibus, benignius, quam fuerit unquam, Sa-
cramentum Poenitentiae communiter admini-

E s

D.D.

D. D. Necessè est igitur , me esse præter omnes , siquidem aliud ab eo novi , quod nōrunt omnes. Nec novi tantum , Præsentem nihil esse eā prædicti seculi benigniorem , sed esse fortè minus benignam.

D. R. Id asserti non potest , sinè manifestæ Antiquitatis injuriâ.

D. D. Quin quod asserto , solo antiquitatis testimonio probabo.

D. R. Corrumpas necessè est hoc venerabile testimonium , ut plerique faciunt , qui textus antiquos aut mutilant , aut pervertunt.

D. D. An vestrūm plerique id faciunt , non quæro ? Id ego non faciam , ut tibi constabit , si consules exemplaria. Incipiam igitur.

2. Et primò , pœnas pro gravissimis culpis debitas , remittebant eo seculo duodecimo , & decimotertio Episcopi , stipem aliquam pendebant tibus , in pontium , vel Templorum ædificationem , aut aliud hujusmodi opus publicæ utilitatis , ut constat ex dictis præcedenti disp. 3. num. 9. Quam Episcoporum nimiam benignitatem , sugillat Innocentius III. in Conc. Lateran. cap. 62. *Per indiscretas , & superfluas Indulgencias , quas quidam Ecclesiarum Prælati facere non verentur ; & claves Ecclesiæ contemnuntur , & Pœnitentialis satisfactio enervatur.* Quin etiam post hujus Pontificis , & Concilii

generalis Decretum, quo videbatur ille potesta-
 abusus sublatus, eandem pœnarum relaxa-
 tionem passim fuisse concessam, ostendunt ea,
 quæ in hujus indulgentissimæ benignitatis de-
 cisionem affert Guilielmus, qui post Inno-
 centii obitum fuit Episcopus Parisiensis, & disp-
 utat præcedenti fuerunt recitata à num. 9. Sic
 præter Pœnitentes, per eas Episcoporum libe-
 ritatis remissiones absolvebantur pœnis omni-
 bus, ut Confessarii, nullam aliam eis pœnitentiam
 injungerent, quàm, ut injunctum ab Epi-
 scopis pensum persolverent, ex. gr. ut unum de-
 narium offerrent ad Altare, ut patet ex superiori
 cap. quam praxim, licet non penitus approbâ-
 verint Doctores aliquot Regulares inibi allegati,
 nec reprobârunt penitus, & reliqui pas-
 sim eam sequuti fuere, unde Card. Host. de Pœ-
 nitentia & remiss. §. 6. versu *Tu dicas*, reddens ra-
 tionem, cur per nimias Indulgentias satisfactio
 evanesceret, ut docet Innocentius paulo antè ci-
 tatus, dicit, *quia scilicet, non potest quis cogi
 per Ecclesiam ad jejunandum, propter id, quod
 per tales Indulgentias concessum est.* Nunc
 restat, ut restriçtor est Episcoporum in conceden-
 dis Indulgentiis potestas, ex cap. *cum ex eo de
 alati* & remiss. Et Confessarii communiter
 pœnitentibus, si præsertim gravibus culpis one-
 rantur, non id solum imponunt loco Pœnitentia-
 rum, ut exequantur, quod Pontifex Fidelibus vo-
 len-

3.

lentibus Indulgentias lucrari præstandum statuit, nempe, ut eam elemosynam faciant, illas preces recitent &c. sed aliquid aliud ex ratione, quam affert Albertus eadem disp. superiori n. 10. & cum aliis docet Suar. de Pœnit. disp. 3. sect. 10. num. 10.

4.

Secundò, eodem seculo, ut pariter disp. 3. ostendi, plerique Doctores dicebant, posse Confessorem arbitratu suo Pœnitentiam taxare, adeoque levem pro gravissimis culpis imponere, quamvis Pœnitentes gravem obire possent, quod fieri licitè negant modò Doctores ex Tridentino, cujus est illud Decretum sess. 14. cap. 8. *Debent Sacerdotes Domini, quantum spiritus, & prudentia suggererit, pro qualitate criminum, & Pœnitentium facultate, salubres & convenientes satisfactiones injungere; ne, si forte peccatis conniveant, & indulgentius cum Pœnitentibus agant, levissima quadam opera gravissimis delictis injungendo, alienorum peccatorum participes efficiantur.*

5.

Tertio, eodem tempore, aut ulla, aut vix ulla injungebatur Pœnitentia sub præcepto: poteratque Pœnitens injunctam pœnitentiam arbitratu suo redimere, adeoque in leviores commutare. Siquidem Raymundi Glossator apud Raymundo ferè coætaneus, ad §. 49. de Pœnit. & remiss. hæc habet. *Propter vitandam inobedientiam, consulo, quod aut nulla, aut paucis*

argatur sub præcepto, concedendo quod liceat
 in peccatum sibi injunctum redimere, cum volue-

Eandem facultatem redimendi arbitrari
 in Pœnitentiam injunctam, Pœnitenti concef-
 sit, ut alibi monuimus, Innocentius, & postea
 Johannes Andreas, ut refert Aftesanus utriusque
 volentiens lib. 5. tit. 30. & 31. Id modò fieri
 solet, & quidem plerumque ex præcepto
 proponendam, saltèm pro mortalibus, docent
 Castropalaus de sacr. Pœnit.
 unic. punct. 21. §. 3. num. 12. Addunt ali-
 cum eodem num. 13. pœnitentiam per mo-
 consilii impostam sacramentalem non esse.

Quarto, olim Theologi, & quidem pri- 6.
 nota, ut Scotus dist. 18. quæst. 1. art. 1.
 eadem dist. 18. quæst. 1. art. 1. quæst. 1.
 1. dub. 5. & dist. 16. art. 3. dub. 5. Medin.
 2. quæst. 45. Sylvester verbo *Confess.*
 25. aliique, & Canonistæ præclari, ut
 & Panorm. in cap. *Significavit* de pœ-
 & remiss. docebant, Pœnitentem non tene-
 acceptandam Pœnitentiam. Cajet. tom.
 pulp. tract. 6. quæst. 2. ad 2. docuit, non
 non teneri ad eam acceptandam, sed nec
 ad implendam, quamvis acceptet. Utra-
 sententia reiicitur modò ab omnibus Do-
 ctibus, eamque impugnârunt Petr. de Soto
 4. de satisfact. Suar tom. 4. in 3. p. disp. 38.
 7. num. 2. Valq. Coninc. Laym. aliique a-
 pud

pu**d** Castropal. de pæn. punct. 21. §. 4. num.
3. Alias plures Antiquorum sententias recensere
possem, quæ modò communi suffragio reijci-
untur.

D. R. At quàm longè plures proferre
possem Recentiorum sententias laxissimas, &
pudendas, communi Antiquorum suffragio re-
jectas?

7. *D. D.* Numerabis tu quidem laxas ali-
quas Recentiorum sententias, quas illius ævi
Doctores non recepèrunt, sed nec rejecèrunt. Sunt
enim circa materiam, de qua non disputatum,
siquidem scripsèrunt compendiosè. Hæ igitur
ad rem non faciunt, cum probare non possunt,
quale fuerit Antiquorum circa eas iudicium.
Rursus, numerabis tu quidem aliquot Recentio-
rum sententias laxas, aut etiam laxissimas,
fortè olim rejectas; non sunt illæ tamen à Re-
centioribus communi suffragio receptæ, ut illæ
Antiquorum sunt, quas modò recitavi. Do-
mum, quas numerabis, non sunt circa præteritum
sacramenti Pœnitentiæ, ut pariter sunt etiam
quas eo seculo communiter receptas dixi, nec
ergo ex illis colliges benigniorem nunc esse Sa-
cramenti Pœnitentiæ communem disciplinam.
Cæterùm, omnis ætas habuit Doctores ali-
quot laxos, falsosque Prophetas, ut patet ex
Scripturis & Patribus, à quibus tam sæpe re-
citantur, Ex eo autem, quod plures Recentio-
riorum

...num.
...centenar
...o reuic
...erre
...imas,
...agior
...xas
...lius
...e. S
...utaru
...e igit
...pofit
...dicum
...Recent
...ssimas
...n à Re
...ut ill
...De
...praxi
...nt ez
...i, ne
...esse
...plim
...res
...oatet
...epe
...Rece
...tior

...ores númeres, non colliges esse plures, sed
...res scripſiſſe, ſuáque ſcripta typis mandáſſe,
...od, quia non fecerunt Veteres, cùm tanta non
... ſua publicandi voluntas & facultas, nume-
... non poſſunt.

Tandem fuiſſe praxim ejus ſeculi decimi
... benigniorem, aut ſaltem nil minùs beni-
...am præſenti, oſtendam tibi maniſeſtiſſimè,
...ando eam ipſiſſimam praxim, quam toti
...oinclytiſſimo Ordini ſervandam propoſuit
...ca annum ejus tertii ſeculi quadrageſimum,
...atus Prædicatorum Generalis Magiſter, qui
... Fratribus regulas quaſdam, ſeu inſtructio-
...as, quibus in ſingulis ſui Ordinis officiis diri-
...gentur, ſapienter adornavit. Is certè, tum
...o munere, quod gerebat, tum pro ſuâ, toti-
...que Ordinis ſanctitate, non propoſuit laxio-
...em, quæ tunc uſurpabatur, quamque à primis
...Medicantium Ordinum Doctoribus non ſatis
...ocata, oſtendi diſp. præced. ſed bene tem-
...erata, ac tutiſſimam. Si ergo ea nihil mi-
... benigna eſt, quàm præſens, certè commu-
... illius ævi praxis minùs benigna non fuit, ſed
...ius benignior. Non recitabò totam, nè lon-
... ſim, eaque excerptam, non quæ benigniora
... ſed quæ magis pertinent ad præſentes con-
...verſas. Sic autem habet in libello harum
...ſtructionum adnexo ejuſdem Ordinis Con-
...tutionibus.

8.

Cir-

Circa absolutionem notandum est, quod non est requirendum ab eo, qui confitetur, iuramentum, vel votum, vel alia obligatio, quod abstineat à mortali, sed sufficit, quod habeat bonum propositum, & bonam voluntatem abstinendi ab omni peccato mortali, & specialiter à luxuria; & quod remittat odium, si quod habet contra aliquem; & quod velit satisfacere posse de injuriis, si quas fecit; & quod penitet de omni peccato mortali, quod fecit, ad mensuram in generali. Si autem dicit, se nolle, vel non posse abstinere ab aliquo mortali, non est injungenda Pœnitentia, sed significandum est ei, quod si decederet in tali statu, damnaretur. Verum dandum est ei aliquod consilium, quod faciat, ut Deus illustret cor suum ad Pœnitentiam, & dandum est ei, ne in tali statu communicet.

Notandum, uti non dicitur neganda, vel differenda absolutio relapso; vel habenti peccatam consuetudinem peccandi, vel non habenti actum contritionis, sed solius attritionis; vel ei, qui antea non fleverit diù; diùque post conversionem à peccato non abstinuerit; vel non facienti prius Pœnitentiam injunctam, sed ei, qui dicit, se nolle, vel non posse abstinere ab aliquo mortali, ut est is, qui vult perseverare in proxima occasione peccandi, alique hujusmodi. Alius casus præter hunc non exprimitur, in quo non debeat absolutio impertiri.

Inde post aliqua. Circa injunctiones Pœnitentiarum similiter oportet esse cautum ut pariter injungat: melius est enim homines ponere in purgatorio, quam in Inferno. Habet enim Deus ubi purget filios suos - si non purgentur hic. Ita etiam, quando numerum orationum injungit, quòd, si aliquando non dixerit, non ei ad culpam imputetur, ad minus mortalem (nota consuetudinem non imponendi onus grave) Caveat etiam, ne multitudinem Missarum injungat presentibus, ne fiat eis occasio committendi Si injungat Pœnitentiam, Caveat iterum, ne injungat Pœnitentiam, unde sequatur scandalum, sicut accidit, quando Adolescentulis, que viros habent, qui eas suspectas, injungitur talis Pœnitentia, unde confirmatur in suâ malâ suspitione, & junare in pane & aqua, & hujusmodi. Notam avertendi omne periculum à Pœnitentia.

Postquam verò monuit, non esse absolutos, qui pravo aliquo munere funguntur, occasionem peccandi lethaliter nolunt abijcere, subdit. Item ad officium Confessoris pertinet, omnes confiteri volentes benignè, & affabilem recipere, & præcipuè illos, qui raro confiteri consueverunt. Si autem aliquando magna turba confiteri voluerint, de quibus credat, quod erubescant in communi auditorio confessio- nem videri, debet eos ducere ad alium locum, magis

F

IO.

magis secretum, & honestum (Nota curam red-
dendi facilem confessionem) Omnes autem
nesciunt modum standi in Confessione , debet
instruere , ut stent flexis genibus , inclinato capite ,
ad dexteram vel ad sinistram Sacerdotis , de
tequam verò incipiunt Confiteri , potest illis , qui
non sunt assueti Confiteri frequenter aliqua
ba dicere de pertinentibus ad Confessionem , tan-
quarere de Patriâ suâ , vel hujusmodi ; ut Con-
zens interim sumat audaciam ad Confitendum ,
dum aliquantulum in hujusmodi detinetur , de
inde potest ei dicere , ut incipiat dicere , quod
placuerit , quod si perceperit , eum ita respondere ,
quod nesciat confiteri , debet ei aliquam
bac instructionem facere . Quod si nec sic ser-
rit confiteri , potest procedere ad inquisitionem
juxta modum prædictum (prius enim docuerat
quomodo sit interrogationibus juvandus Peni-
tens , ut se bene discutiat) Cavendum est
tem Confessori , ne unquam Confitens scandalu-
zatus recedat , sed placet eum sicut poterit , si
tè non potest eum absolvere , vel aliâ de causa
aliquo ipsum perceperit perturbari .

Redit postea ad praxim injungendi Peni-
tentiam . In Pœnitentiâ verò injungenda , debet
reminisce , quod præter ea , que injungit , spe-
liter imponat ei etiam omnia bona , que secretum
remissionem omnium peccatorum ; & det ei peni-
tentiâ , cuicumque confiteri poterit , quod la-
p-
p-
p-

de Penitentia sibi injuncta ab eo, si forte
 vult dari Pœnitenti facul-
 tatem obtinendi à quocunque alio Confessore
 diminutionem, seu relaxationem aliquam Pœ-
 nitentiæ sibi injunctæ, absque eo, quod teneat
 confessionem iterare. Quæ, rogo, nunc
 regula proponi Confessoribus sapien-
 ter debeat?

Eodem fere tempore, quo dirigendis sui
 Confessoribus scribebat Humbertus, **12.**
 eam hac eadem super re instructionem scri-
 psit. Bonaventura, nec ipse rigidè, quamvis
 benignè, eò quòd non Religiosos tantùm
 ut fecerat Humbertus, sed etiam secula-
 res Confessores instruit, imò hos præsertim,
 quos nimium desides, & sôcordes, ut patet
 prædictæ institutionis, quam Confessionale
 exordio. In capitula eam dividit, hæc
 subdividit in particulas, quarum doctri-
 nam breviter proponam.

In primi capituli particulâ 1. Confessorem **13.**
 ut sedeat in loco manifesto, & omni
 ratione carente. In secundâ, ut Confessiones
 audiat, & cum timore audiat. In tertiâ, ne in
 Pœnitentis aspiciat. In quartâ, ut pœ-
 nitentium peccata non abhorreat, quantum
 ad enormia, turpia, magna, inaudita,
 & castigata sint. In quintâ, ut pio, & suavi
 modo ipsum consentem ad veram compun-
 ctio-

tionem, & ad nudam, & expressam confessionem, quæ
nem inducat, non statim ex abrupto dicens, *confitebor
peccata tua, sed, si tempus sufficit, dulciter et proliquis
ponens aliqua de Confessionis utilitate. In hoc
tâ, ne sit acceptor personarum, pauperes in dolo
exasperando, & divitibus, & potentibus ad dolo
do. Quid in toto hoc capite rigidum?*

14.

In secundo cap. agit de modo interrogandi
di Pœnitentes, præsertim rudes, & capita interrogandi
rogationum proponit. Circa modum monendo
ut interroget Pœnitentem, discretè ulatâ
singillatim perquirendo, inusitata veri perpende
circumstantias generales, & valde remota, volub
ne inexpertis detur materia, vel occasio perperam
trandi, quod antea nesciverant. Capita interrogandi
rogationum, quæ proponit, sunt vitia capitulens
lia, decalogus, circumstantiæ peccatorum. In te
quinque sensus externi, peccata linguæ, & perpendis
siones animi. Tria autem monet. Primum
ex Divo Augustino, ut Confessor, auditus Pœnitentis
nitente, Sit benevolus, paratus erigere, & factus iudic
onus portare: habeat dulcedinem in affectu
pietatem in alterius crimine, discretionem in monendo,
rietate personarum, semper eum leniendo, spiritus, quos
promittendo consolando, & cum opus fuerit
am increpando. Ita habet particula 1. Aliter
rum monet partic. ultimâ sic. Super omnia
tem attendat Confessor, ut consistentem peccata
faciat abrenunciare, non tamen jurare, præsertim
periculum perjurii, nisi in casibus expressis

confessio, quos enumerat, additque. *Similiter in*
quolibet horrendo crimine jurabit pœnitens, se
per ei prorsusquam simile commissurum 11. q. 2. de viro.
In hoc iuramentum id faciendum est de quolibet mortali,
indistinctam de quolibet enormi, cum periculum rî-
adulterii perjurii. Igitur tunc absoluebantur, & qui-
in sine ulla dilatione, ii, qui propter pravos
interrogati erant in magno periculo relabendi, à
ita iuramentum proinde vetat exigi iuramentum, ne re-
monstrando sint perjuri. Tertium tandem post
interrogata capita interrogationum sic monet:
quæ perinde tamen, quòd non omnia, quæ dicta sunt,
remota, quolibet consistente sunt inquirenda, sed va-
riis pro variis morbis debes dare curas juxta doctri-
ta Hieronymi Sc. Quid in his non suaviter,
a capite?

In tertio cap. quod est de Pœnitentiis in- 15.
 e, & perpendis particulâ 1. sic habet. *Circa pœni-*
Primitivas injungendas hoc teneas, quòd omnes pœ-
Penitentia arbitrarie sunt, & arbitrio pœnitentia-
& secundum iudicis relinquuntur (quod probat pluribus
Testimoniis juris) & hanc opinionem approbat con-
em in iuramento, quia generaliter hoc servatur. Nec ob-
do, quod dicit Gregorius de pœnit. dist. 5. fal-
uerunt penitentias dicimus, quæ secundum aucto-
ritatem Sanctorum Patrum pro qualitate cri-
minis imponuntur, quia hoc verum est, nisi ex
pectata consideratis circumstantiis pœnitentia
proportur. Nec illud Gregorii, quod proxi-
 F 3 or de-

or debeat esse pœnitentia, quàm fuerit culpa. *Pœnit. disp. 3. productior. Quia hoc intelligendum est de interiori pœnitentia, vel potest intelligi de pœna, quam patimur propter peccatum primi Parentis.* Quæ, rogo, poterat utriusque Canonis allegati benignior interpretatio ferri? Undè patet, quod cum postea in hac & sequentibus particulis recitat veteres Canones pœnitentiales, quibus injungebatur quolibet peccato mortali septennis pœnitentia, aliaque specialis pœnitentiæ pro specialibus culpis, monèturque, eos servandos, ne sibi manifestè contradicere dicatur, debet sic explicari, ut velit Confessorem eos respicere in injungendis pœnitentiis, eosque proponere pœnitentiis intelligat ex illis culpæ gravitatem, & observet, aut per internam, aut per tolerantiam eorum malorum, que patimur propter peccatum primi Parentis. Hinc post allatum illum Canonem de septenni pœnitentia, monet iterum, quod si occultum est delictum, indistinctè, arbitrè imponuntur, sicut probant concordantiæ gnata. Additque. *Certum est etiam, quod major causa dispensandi in pœnitentia requiritur publico, quàm in occulto.* Docuerat enim, publico delicto publicam deberi imponi pœnitentiam, in quo tamen ex causa dispensari se docet, & subdit. *In utroque crimine ex causa minor pœnitentia potest imponi, consideranda*

in quantitate, & qualitate, & persona di-
 stinctione, seu officio, paupertate, de-
 core, consuetudine, complexione, societate,
 conditione, loci, Religionis, & temporis qua-
 litate, causâ, animo, voluntate, & aliis circum-
 stantiis, quæ tam multæ sunt, ut clarè appare-
 at in re, & executione verè fuisse arbitrias
 sententias, non quidem tali modo, ut possent
 imponi sine ullo respectu ad culpæ gravita-
 tem, adeoque levissimæ pro gravi-
 ssimis, aut etiam gravissimis culpis, ut aliqui tunc
 dicebant, à quorum sententiâ Ordines Regula-
 rium tunc exorti recessere, ut suprâ ostendimus,
 sed ut verè non imponerentur canonicæ, sed
 Confessor prudens, & respiciens culpa-
 rum qualitates, easque circumstantias favora-
 biles Pœnitenti, statueret. Quid in toto hoc
 nostro temporum benignitati dis-
 sonat? An illud, quod hic S. Doctor docet, teneri
 Confessorem non ignorare *Canones prædictos*
pœnitentiales, sacrorum librorum lectionarium,
alterium, homilias per anni circulum, aliâque
 huiusmodi. Sed loco veterum canonum pœ-
 nitentiarum, alios multò plures inde condi-
 tos à Pontificibus, aut alios sibi casus reservan-
 tes, aut alias pœnas statuentibus, scire Con-
 fessarios debere nunc docemus, & ut hos ipsos
 canones pœnitentiales sciant, hortamur. Hoc
 prædicto non est onus demere Confessoribus,

aut iminuerē, sed aut mutare pro conditione tēporum, aut augere. Reliqua fere omnia, quæ ibi enumerat S. Doctor, continentur in Breviario Romano, quod utique non ignorare tenetur Sacerdos.

17. Cap. quarto, quod est de usu Clavium, pœnitic. 1. recenset sex casus, in quibus pœnitens ex defectu veræ contritionis non potest absolvi. *Primus est, si confitens ex contemptu, & sine rationabili causâ pœnitentias, secundum auctoritatem Patrum taxatas, subire noluerit. Notetur hęc ex contemptu, velut irridens confessionem eas proponentem, quod certè signum est indispositionis in Pœnitente. Secundus, si officium, de quo vivit, non justificaverit, vel, si peccato exerceri non possit, non dimiserit. Tertius, si odium in corde tenuerit. Quartus, si ablata non restituerit. Quintus, si in voluntate peccandi remanserit. Sextus, si de peccatis præteritis sufficienter non doluerit, id est, si ea de iis, quæ confitetur, doleat, ut non persistat in retractatione præteritorum, alias commissorum, quorum pœnitentiam, nempe retractationem, debere esse perpetuam, monet ex Augustino. Inde tres casus proponit, in quibus confessor nequit absolvere ex defectu potestatis. Primus est, si Pœnitens habeat peccata superioribus reservata. Secundus, si habeat excommunicationem, qua nequeat à quovis absolvi. Tertius, si non sit subditus.*

In 2. particulâ docet, primam & præcipu- 18.
 penitentiam injungendam Raptoribus,
 Incendiariis, Furibus, Simoniacis,
 falsis circumventoribus, ut sunt *perversi Judi-*
ces, Advocati iniqui, Testes falsi, Negoriato-
res fraudulenti, eam esse, ut reddant, quod de-
 bent, id si facere noluerint, nullam aliam eis in-
 jungendam Pœnitentiam, sed dimittendos, ut
 sunt illos, qui *quodcunque peccatum mortale*
committere nolunt, eosque, *quibus injungenda est*
Pœnitentia majori, nempe ab Episcopo solemniter Pœni-
 tentia, quam hic describit ex Concilio Agathensi,
 videlicet incipiebant publicè initio Qua-
 gesimæ, qui *culpam aliquam enormem, que*
urbem commovisset Urbem (ut idem S. Doctor
 docet in lib. 4. tent. dist. 14. par. 2. dub. 9.) per-
 tineret, cui similis nunc injungitur, ut alibi
 docuimus, pro delictis ad Fidem, & Religio-
 nem pertinentibus.

In 3. demum partic. proponit, *quatuor re-* 19.
gulas observandas in Pœnitentiis injungendis.
 Prima est, ut secundum qualitatem culpæ im-
 ponatur Pœnitentia, nempe occulta pro occul-
 ta, manifesta pro manifestis, si videlicet, ut
 supra docuit, non adsit ratio dispensandi. Se-
 cunda Regula est, ut secundum quantitatem
 peccati major, vel minor Pœnitentia injunga-
 tur, consideratis tamen circumstantiis supra re-
 citatis. Benè autem hæc monita Regulas vo-
 cat,

cat, cum ad aliqua præstanda, quæ hic monet, nec Confessor teneatur, nec Pœnitens, ut est, quod Confessor (ut dicit in tertiâ Regulâ) moneatur Pœnitentem, ut semper doleat de peccatis commissis, & quod (ut dicit in quartâ) Confessor non solum moneatur Pœnitentem, ne peccet amplius, sed ne voluntatem peccandi concipiat, quod, exceptis valde rudibus, faciendum omninò esse nõrunt omnes, quare plerique utiliter quidem id monebuntur, non verò necessarîo. Tandem monet acrius, ne in ullo unquam casu absolvantur, qui non habent propositum non peccandi amplius; idque solum vehementer inculcat, invehiturque in eos Confessores, qui dant licentiam accedendi ad Communionem *permentibus in voluntate peccandi*, conclusitque, *Unde in nullo casu sanis, nec infirmis, nec Sacerdotibus, nec aliis peccare volentibus, debet Sacerdos Corpus Christi licentiarè, id est, præbere licentiam communicandi.*

In ultimo cap. agit de irregularitatibus, & dispensationibus, & suum Confessionis consummat.

20° In hac autem tam longa Instructione, quæ hic summam proposui, nihil prorsus habet de Pœnitentiâ peragendâ ante absolutionem, nihil de differendâ absolutione relapsis, aut habentibus pravos habitus, nihil de probandâ præ longos fletus, & prævios labores dispositione

penitentis, nihil de necessitate detestandi peccati ex motivo charitatis, nihil de restituenda veteri disciplinâ in reliquis ad Pœnitentiam pertinentibus, quamvis esset, ut à vobis creditur, paulo antè sublata, nihil demum, nisi de quâ modò docemus omnes, omnes prædicamus. Non igitur aliâ ratione, quàm modò fit, administrabatur eo tempore Sacramentû Pœnitentiæ, nec fortè fuit antea alio modo administratum utriusque hi sapientissimi scriptores Humbertus, & Bonaventura sic instruunt Confessorè, manifestè appareat, nihil novum eos tradere, sed antiquam proponere Ecclesiæ disciplinam, eamque à suis sanctissimis Institutoribus Dominico, & Francisco, Pœnitentiæ cæteroqui Prædicatoribus, instaurandæque Ecclesiasticæ disciplinæ cupidissimis, haulerant.

Et quidem Sanctissimum Fundatorem Dominicum voluisse suos Alumnos ad benignitatem in suis Constitutionibus componere, & infermare, disp. 11. ex earum Glossatore Vincen-
 de Castro novo demonstrabo, nunc idem præcâsse D. Franciscum, & suavissimâ comminatione imbutos voluisse Confessores sui Ordinis ex ejus regulâ, ejusque præcipuo, post S. Bonaventuram, interprete Ugone, ostendam. Dicitur D. Franciscus cap. 7. suæ Regulæ præcâsse Fratribus suis, ut in quibusdam majoribus delictis recurrant, ut absolvantur, *ad solos Ministros*

nistros, Provinciales, hos monet, ne irascantur,
 Et cum misericordia Pœnitentias imponant,
 quæ verba exponens prædictus Ugo hæc habet,
 Debet, ut Canon loquitur, justitiam temperare
 moderatio. Si erramus, modicam Pœnitentiam
 imponentes, nonne melius est propter Misericor-
 diam rationem reddere, quàm propter crudeli-
 tatem? Non dicit Regula, Pœnitentiam esse omi-
 tendam, sed cum Misericordia imponendam, quia
 infundendum est vinum, & oleum vulneribus
 sauciati &c. sanè licèt absque Misericordia se-
 per exaltet iudicium, maximè tamen cum ad Pœ-
 nitentiam mundiciam recurrunt, benignissimè re-
 cipiendi, & omni genere consoveniendi sunt. Qui
 ovem perditam, & filium prodigum, & naufragum
 piè, ut ipse curari vellet, non curat, nec
 Pastor, nec Pater est, sed quasi adversus con-
 tentem, seu professionem ipsius Ordinis zelo ali-
 quid ageret, Christum prodere est, Christum per-
 sequi. Hinc enim Professio redditur odiosa Hinc
 Cælum volentibus ingredi clauditur, & empia
 Christi Sanguine anima crudeliter necantur. Vo-
 rè, ut dictum est, viscera impiorum crudelia,
 quia Pœnitentibus non compati, sed indignan-
 noverunt, atque per austeritatem quandam Pœ-
 catores detestantes, iusti cum Pharisæis appare-
 volunt. Insolentibus, non Pœnitentibus, debet
 tur severitas.

Si Fratres suos, Votorum suorum violen-

res tam misericorditer excipi, tantâ cum benignitate tractari voluit Franciscus, eadem bene benignitate, aut etiam majori imbutos vocavit Confessores sui Ordinis, cum secularium confessiones excipiunt.

Habes jam, qui fuerint hujus Ordinis (quod 22. eam de altero Prædicatorum ex prædicta Humberti instructione, & Vincenti prædicti declaratione alibi afferendâ dicendum est) Canones Pœnitentiales, eo ipso seculo, quo exortum, quo vitam tam asperam professi sunt, quo tanta sanctitatis, ac doctrinæ laude floruerunt, non alios videlicet, quàm hos, aut hos præ reliquis, 1. Pœnitentiam Confessor cum Misericordiâ imponat. 2. Debet justitiam temperare moderatè. 3. Melius est propter Misericordiam rationem reddere, quàm propter crudelitatem. 4. Pœnitentes benignissimè recipiendi sunt, & omni genere consoveniendi. 5. Ovem perditam, & filium prodigum ita curare debet Confessor, ut ipse curare vellet. 6. Qui secus facit, Christum prodit, Christum persequitur, Professionem reddit odiosam, Calum volentibus ingredi claudit, & impros Christi Sanguine animos crudeliter necat. 7. In Pœnitentibus, non Pœnitentibus, debetur securitas.

Ad horum Canonum normam uterque 23. Ordo ex suorum Fundatorum institutione Sacramentum Pœnitentiæ administravit, quod utique is Ordo statim post exortum se per totum

rum Orbem diffuderit, tot animarum millia à
 culpis abstraxerit, tot Urbes ad veram Religio-
 nem revocârît, tot Ecclesias, Monasteria, tan-
 quam Arces Religionis, & Pietatis erexerit.
 Non aceto vestri Rigoris montes perfregit, sed
 oleo nostræ benignitatis, non armis terribilibus
 vestrorum Canonum, quos nulla unquam ætas
 condidit, aut servavit, sed sonitu clangentium
 Sacerdotum, nempe confessorum suaviter incre-
 pantium, Urbes fortissimas contumacium ani-
 morum expugnavit. Prædictâ benignitate ad-
 tum in corda hominum obtinuit, benignitate ea
 mollivit, benignitate ad virtutem inflamavit, nec
 aliâ ab ea, quâ modo Sacramentum Pœnitentiæ à
 nobis administratur, ut facile colliges, si prædi-
 ctas Humberti, Bona venturæ, & Ugonis Intra-
 ctiones cum iis conferes, quæ nostri præcipui
 Doctores docent, & Confessores eorum do-
 ctum sequentes, faciunt.

24. D. R. Fateor prædictas institutiones fe-
 veriores non esse ea praxi, quam vestrum ple-
 rique custodiunt. Adhuc tamen timendum vi-
 detur, ne hæc ipsa vestra praxis benignior in di-
 es evadat, donec penitus elanguat, tum vitio
 eorum, qui modò Theologiæ Speculativæ dant
 operam, tum culpâ eorum, qui moralem Theo-
 logiam profitentur; eorum quidem, quòd ne-
 glectâ

illa à
ligio
tan-
exerit
it, sed
ilibus
n aras
arium
in cre-
n ani-
e ad
ate ea
it, nec
ntia à
oradi
altru-
cipui
n du-
es le-
pie-
n vi-
n di-
wio
dant
theo-
ne-
lecta

està solidà doctrinâ , inutilibus quæstionibus
pus terunt ; horum verò , quòd ex ge-
o , ingenioque suo potius , quàm ex Pa-
um sententiis propositis sibi quæstionibus
pondent.

D. D. Hoc ipsum calumniosè dicitur
tra nostros Theologos speculativos , Mora-
lésque , ut futura disputatione de-
monstrabo.

CA.